

Dijakom in njihovim staršem!

Ob začetku šolskega leta se vam priporoča za nakup šolskih knjig in vseh šolskih potrebščin

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU
Aleksandrova cesta 6 in Koroška c. 5.

Vsem nakupovalcem pri takojšnjem plačilu lepe nagrade!

smo želeli videti, ampak samo ona, katera so nam pokazali oziroma dovolili boljševiki. V Makejevki ob Donecu smo hoteli pogledati tovarno za klobase. Izjavili so nam, da jo moremo obiskati popoldne ob treh, ker takrat tam počiva delo. Bilo nam je jasno, da je to samo izgovor, ker ravno za ta čas nam je bil naročen obed. Nato smo rekli, da nam ni za delavce, marveč hočemo videti le inštalacijo. Odgovorili so nam, da je klobasarna v popravi. Ker smo mi pa le zahtevali svoje, so nas odpeljali v klavnico. Ko smo jo ogledali, smo rekli, da želimo videti klobasarnico in ne klavnico. Nato nam reče »voditelj«: Tovariši, moram priznati, da, čeprav delamo odlične klobase, vam vendar nisem v stanu pokazati, kako in iz česa se delajo.«

In delegat Ostermajer še to-le pri-

stavlja: »Priznati moram, da je obleka, ki jo nosi nemški delavec, luksuzni predmet za ruskega delavca... Če kdo pravi, da ruski delavec živi dobro, jaz trdim, da stvar stoji nasprotno. Na Nemškem se za eno marko (48 kopejk) kupi več kot v Rusiji za eden rubelj. Proletarci v Rusiji ne uživajo niti tiste svobode, katero so imeli v carski Rusiji. Vsi kraji, katere smo obiskali, so bili že naprej obveščeni o našem prihodu (in to za cel teden naprej).« Tuje delavske delegacije uvidevajo vse one laži, s katerimi jih je obsipala boljševiška vlada.

Ti odlomki iz prvega poglavja znamenite knjige g. Dujé nam kažejo, da inozemci smejo v Rusiji le tisto videti, kar jim pokažejo boljševiki, in tisto slišati, kar jim povedo boljševiki.

Velikomestni žepni tatovi.

V nemškem glavnem mestu Berlin nastopa po gledališčih in kavarnah mož, kojega spretnost v razkazovanju posebnosti in znamenitosti iz moderne žepne tatvine vzbuja občo pozornost. Te dni je izšla v časopisju daljša razprava iz ust omenjenega. Natančno je zabeleženo, kako si je pridobil Berlinčan pretkanost na polju izmikanja. Igralec je zaupal za javnost to-le:

»Sem sin bančnega uradnika, kateremu je ukradel tat torbico z večjo denarno svoto. Tatvina je očeta čisto potrla. V obupu je objavil v berlinskem časopisu prošnjo, v kateri je prosil tatu, naj mu za božjo voljo vrne denar, ker sicer je uničen z družino vred. Česar ni pričakoval nikdo, to se je zgodilo. Lepo oblečen gospod je potrkal nekoga dne na duri našega stanovanja. Koj po vstopu je odkrito povedal, da prinaša očetu ukradeno svoto. Radi vrnitve je objela celo družina črna radost, da je napravila mati bogato pojedino, katere se je udeležil usmiljeni tat. Oče se mu je zahvaljeval med solzami in razšla sta se z zagotovitvijo prijateljstva.

Opisani slučaj je podžgal mene, da sem se začel uriti ter vežbati v umetnosti velikomestne žepne tatvine. Izmikal sem za šalo domačim razne predmete in jih nato vračal. Da sem izurjen izmikač, me je o tem uveril naslednji slučaj: V gosto napolnjenem vagonu mi je ukradel prosluli žepni tat dozo za cigarete. Tatvino sem čutil. Pred izstopom iz vagona sem pofetil jaz dozo nazaj tako, da se tatu niti sanjalo ni, da sem v posesti svoje lastnine. Predno se je žepar izgubil, sem mu

ponudil iz doze cigareto. Dobro je razumel, s kom je imel opravka.

Posrečilo se mi je, da sem bil sprejet v organizacijo najbolj nevarnih in prebranih berlinskih žeparjev. Prijateljstvo s tatinsko bando mi je odprlo vrata v njih glavno shajališče v predmestju Berlina. Takoj sem imel priliko, videti na lastne oči, kako se vežbajo velikomestni uzmoviči glede spretnosti v tatvini. V sobi so imeli pupo (podobo) odraslega človeka. Pupa je bila napravljena kakor boljši človek. Žeparji so se urili na pupi v neopaženem izmikanju. Kakor hitro je segel kateri količnik nerodno v žep pupe, se je v njej oglasil zvonček. Meni se je posrečilo, da sem potegnil iz hlačnih žepov listnico s tako naglico ter rahlostjo, da zvonček ni zazvonil. Žel sem obče občudovanje najbolj proslulih berlinskih žeparjev. Od tedaj nastopam po gledališčih, kavarnah in večjih hotelih, kjer razkazujem radovednemu občinstvu za drago vstopnino vse najnovejše pridobitve ne baš lahkega polja tolikanj modernega vele mestnega žeparstva.

Pri razpravi o žepni tatvini je treba pomniti, da se pojavljajo brihtni tatovi le na: trgih, tramvajskih križiščih, železnicah in po gledaliških garderobah. Tatu gre predvsem zato, da v trenutku izmika odvrne od nečednega dejanja pozornost. Izvežban žepar krade z levico, z desnico pa zaposluje izbrano žrtev.

Ako bi hotel okrašt koga na železnici, mu pokažem prav pod nos kako posebnost v časopisu. Medtem ko negotovljeni preleti z očmi tiskane vrste, sem mu že izmaknil z levico denarnico ali uro, ki sta glavna predmeta žepne

tatvine. Hočem okrašt boljšega tramvajskega potnika, mu vržem neopaženo pod njegove noge rokavico. Opozorim ga na morebitno izgubo. V trenutku poberem sam rokavico z desno roko in mu jo podržim v vsej postrežljivosti pred oči. Opozorjeni je vsled moje uljudnosti tako presenečen, da mu med ogledovanjem rokavice pofatim z levico denar, uro ali kar hočem.

Zopet drugi žeparji se zgrudijo v omedlevo pred boljšo osebo. V trenutkih, ko nič slabega sluteči dviga navidezno omedlelega, je že ob denar ali kak drug dragocenejši predmet.

Najbolj hvaležno torišče za žepne tatove so gledališke garderobe, kjer se po končani predstavi kar tare boljšega občinstva. Po garderobah nastopajo tatovi v dobro organiziranih skupinah. Ukradeni predmeti romajo z bliskovito naglico iz rok v roke, da je zabrisana sled za slučaj izsleditve.

Največja neprevidnost je, hraniti v večjem mestu denar v majhnem žepu na telovniku ali v žepu zadaj na hlačah.

Ker poseča premožnejše podeželsko ljudstvo ob času veleseljmov, shodov, koncertov in gledaliških predstav večja mesta, bo dobro, ako si prečita in utisne v spomin zgorajne vrste o danes tolikanj pogostni žepni tatvini. Prebrisanim in izurjenim žeparjem pride policija redko na sled in radi tega je treba čuječe opreznosti napram tem neljubim tatinskim organizacijam.

Mož z dolgo brado.

Že nekaj let sem se vleče moda kratkih las in gladko obritega obraza. Pred dobrimi 30 leti je bil možki brez brk manj vreden. Dolgost brade so pa posebno cenili v srednjem veku.

V zgornjeavstrijskem mestu Braunau je je živel v sredini 16. stoletja mestni stotnik (Stadthauptmann) Hans Staininger. Imenovan je nosil 2.07 m dolgo brado. Radi brade je bil v izrednih časteh pri domačih meščanih, da, celo na najvišjem mestu so uživali tedaj možje izredno dolgih brad priznanje.

Ko je posetil Rudolf II. mesto Braunau, je dal pred prihodom pismo povelje, da mora biti v prvih vrstah njegovega slavnostnega spreveda bradat Staininger.

Zanimivo je dejstvo, da se je stotnik Staininger 28. februarja 1567 spodtaknil na lastni bradi, padel in se pri padcu poškodoval, da je radi tega umrl. Po smrti so mu dolgo brado odrezali in njegovi sorodniki so jo hranili kot dragocen spomin. Truplo bradača so pokopali v župni cerkvi v Braunau in pokojnemu postavili dostojen spomenik. Češčenje izredno dogle brade je bilo tako veliko, da je bilo najti v kamen vklesano podobo Stainingerja na vseh vratih mesta Braunau.

Leta 1806 je osvojil Braunau Napoleon. Tedaj so zvedeli za pokojnega stotnika Stainingerja. Po kamenitih ostan-

kih so izdelali podohe, ki so predstavljale bradača mestnega stotnika.

Knjigotržec iz mesta Augsburg je l. 1885. pustil natisniti več silk pokojnega Stainingerja, katere je drago prodajal radi brade, ki se je vlekla po tleh.

Cene in sejmska poročila.

Mariberski trg. Na mariborski trg v soboto dne 7. septembra so pripeljali špeharji na 23 vozov 39 zaklanjih svinj, 3 telice, 4 teleta in 1 ovca. Kmetje so pripeljali 12 vozov sadja, 18 vozov krompirja, 16 vozov čebule, 14 vozov zelja in kumarc, 10 vozov sena, 16 vozov ota-ve in 8 voz slame. Svinjsko meso je bilo po 15—27.50, krompir 1—2, čebula 2—3, zelje 0.50 do 4, 1 kumarc 0.50—1.50 Din. Seno 70—100, otava 60—90, slama 50—60. Pšenica 2.25—2.50, ječmen 2, ovas 1.50, kuruza 2—2.50, ajda, proso 2.50—3, grah 10—12. 1 kokoš 35—45, par piščancev 30—60, raca 20—30, gos 60—70, domači zajec 10—50. Česen 10—12, kislo zelje 5, kisa repa 2. Gobe 1.50—2.50 Din. Jabolka 3 do 6, hruške 4—8, slive 2—7, breskve 14—20, grozdje 8—16 Din. Mleko 2.50 do 3, smetana 12—16, surovo maslo 40 Din. Jajca 1.25—1.50, med 25—28 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na mariborski svinjski sejem 6. septembra je bilo pripeljanih 415 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari 70—150 Din, 7—9 tednov 200 do 250, 3—4 mesece stari 300—400, 5—7 mesecev 450—620, 8—10 mesecev 700—840, 1 leto stari 1000—1400 Din. 1 kg žive teže 10—12.50, 1 kg mrave teže 17—18 Din.

*

Gospodarska obvestila.

Tečaj za konserviranje sadja in zelenjave se vrši dne 19., 20. in 21. septembra na oblastni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 9. do 12. in od 14. do 17. ure dnevno. Udeleženci(ke) plačajo za obrabo inventarja Din 10.— v šolsko blagajno. Udeležbo je prijaviti potem dopisnice najkasneje do 17. septembra ravnateljstvu šole.

Sadni sejem v Ljubljani. Glavni odbor Sadjarskega in vrtnarskega društva je sklenil v seji dne 1. septembra, da priredi od 19. do 24. oktobra tega leta s sodelovanjem velesejmske uprave velik sadni sejem, s katerim hoče predvsem pospeševati trgovino z namiznim sadjem, kakršnega prideluje Slovenija. Na sejmu se bo sprejemalo samo trpežno, zimsko namizno sadje, ki mora biti zrelo, skrbno obrano, ločeno po sortah in izbrano po debelosti. Od vsake sorte, ki jo kdo hoče postaviti na sejem kot vzorec, bo treba poslati najmanj 25 kg (za 1 normalni zaboj) izbranih, enako debelih plodov, ki so brez vsake napake. Samo ob sebi je umevno, da se lahko pošlje od ene in iste sorte tudi sadja za več zabojev, torej 50, 75, 100 kg itd. Sadje bo poslali v navadnih zabojih, kakor jih kdo more dobiti, ali pa v sodih (n. pr. iz cementa), trdno vloženo v lesno volno ali kako drugo primerno snov. Na sejmišču se bo sadje preložilo v normalne zaboje kakoršni so sedaj v svetovni sadni trgovini upelja-

ni. Obenem s pošiljko sadja je javiti društvu, koliko takega sadja, kakor je vzorec, ima dotični posestnik na prodaj. Vse na sejem poslano sadje bodo dobili lastniki plačano po kakovosti in fakratnih cenah. Opozorjamo torej vse posestnike, ki imajo večje množine lepega namiznega sadja, zlasti zimskih jabolk na prodaj, dalje vse podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva, zadruga in sploh vse, ki jim je uspešen razvoj in napredek naše sadne trgovine pri srcu, naj se do konca tega meseca prigrasijo, da se hočejo udeležiti te prireditve. V prigrasilu na navedejo, katero sadje (sorte) in kakšno množino hočejo postaviti na sadni sejem. Pri tej priliki nujno svarimo vse producente namiznega sadja, da se ne prenaglijo s spraviljanjem in s prodajo sadja, zlasti velja to za zimsko letošnja jabolka, in ne nasedajo raznim prekupcem, ki skušajo okoristiti se z letošnjo dobro letino v veliko škodo producenta. Pojasnila daje in prigrasila sprejema Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani, Resljeva cesta 24/II. — Načelstvo.

Šmarje pri Jelšah. Dne 29. septembra priredi tukajšnja Sadjarska podružnica sadni ogled. Radi dobre sadne letine, ki je v našem okraju letos zelo dobra, je naša dolžnost, da naš božji blagoslov pokažemo ne samo domačinom, ampak tudi kupcem iz drugih krajev. Člani podružnice se vabijo, da prinesejo svoje sadje na razstavo že v petek, to je dne 27. septembra. Vsa nadaljnja obvestila dobijo v pisarni okrajnega zastopa. Razstavili bodo lahko le člani sadjarske podružnice, ako pa kdo želi razstaviti sadje in še ni član, lahko plača članarino pri okrajnem zastopu, potem lahko razstavi tudi svoje pridelke že pri tej razstavi. Dne 29. september naj bo naš praznik, ker se priredi privrati sadni ogled. Vabljeni vsi Šmarčani in iz sosednjih občin, da bodo obisk tem obilnejši. Takrat se bodo tudi vse vrste sadja poimensko opisovale. Pri otvoritvi bo poučno predavanje. Priskrbeli bomo za kratek čas tudi z godbo. Torej v nedeljo, dne 29. septembra vsi v Šmarje!

Šmarje pri Jelšah. Lepo vreme in vroči solnčni žarki ugodno uplivajo na jesenske pridelke, posebej se na zoreče grozdje, katerega je trsek tako obložen, da komaj drži. Po dolgih letih smo zopet pričakali toli zaželjeno prav dobro vinsko letino tako glede množine ali kvantitete kakor tudi glede kakovosti ali kvalitete. Grozdje je že zelo sladko, posebno žlahtnina, portugalka in druge bolj zgodnje vrste. Žalibog, da so to prazgodaj spoznale naše kure, sršeni in ose. Zoper poslednja dva sladkosnedneža se nam je prav težko boriti in braniti, dočim bi bil pri količkaj dobri volji vinogradniških sosedov boj proti perutnini prav lahek. Prav enostavno jih je treba vsaj do končane trgatve pozapreti. Ljubi mejaši vinogradov in gospodarji, storimo brezpogojno tako, kar vince bo sladko in teklo bo gladko, pa tače naj ne v kurji ampak v naš človeški želoдец!

*

Občni zbor Kmet. družbe.

Slovenci smo mali narod, ki bi moral poznati vsaj na gospodarskem in obče koristnem polju skupnost. Nepotrebna prepirljivost, razdvojenost in zagrizenost je bila vedno v škodo širšim slojem in pri Slovencih. — kmet-skemu stanu. Žalibog se je ravno pri maloštevilnem slovenskem narodu razcepljenost tako ugnezdila, da je sku-

pen nastop glede rešitve gospodarskih vprašanj nemogoč.

Važno skupno gospodarsko središče, ki bi naj družilo slovenskega kmeta, je Kmetijska družba, ki je društvo za pospeševanje kmetijstva. In ravno to skupno ognjišče kmetijstva — Kmetijska družba, je od prevrata do danes jabolko najbolj srditih preprirov. Vsa-koletni večkratni ostril nastopi med zastopniki Kmetijske družbe izvirajo že nad deset let iz dejstva, ker gotovi go-spodje odklanjajo spremembo pravil iz sebičnih namenov. Zastarela le za biv-šo Kranjsko prikrojena pravila dajejo oblast nad družbo v roke manjšini. Borba med »izbrano« vladajočo manjšino in nesmiselno tlačeno ter zapo-stavljeno res kmetsko večino je od pre-vrata do danes onemogočala uspešno delo družbe, ki je služila večkrat vse-mu drugemu, le prvi točki društvenih pravil ne, da bi pospeševala kmetij-stvo. Starejših, ostrih preprirov med za-stopniki Kmetijske družbe nočemo o-menjati. Spomniti hočemo naše kmet-ske čitatelje le na letošnjo sejo glav-nega odbora Kmetijske družbe dne 4. maja. Takrat se je prigrasilo za pristop k družbi 2500 novih članov. Ker je bil ta pristop neljub »gospodujoči manjši-ni«, ga je odklonila. Odklonitev brez podlage — le iz bojazni pred kmet-sko večino je rodila pritožbe in proteste od vseh strani.

Gospodje, ki so zavrnilli 2500 novih udov save v resnici niso tako kratko-vidni, da bi ne vedeli, da brez agitacije ne bo 100 članov v Kmetijski družbi, kakršna je dandanes. Ravnotako bi brez agitacije dotični gg. ne bili danes odborniki Kmetijske družbe! Tisti, ki so z agitacijo pridobili letos toliko šte-vilo novih članov Kmetijski družbi, ka-terih članov gospoda od glavnega od-bora niso sprejeli, tisti spadajo v glavni odbor, ne pa ljudje, ki branijo kme-tu v Kmetijsko družbo. Tako je in ni drugace!

V četrtek, dne 5. septembra se je vršil v Ljubljani vsakoletni občni zbor družbe. Pri tej priliki je došlo do upravičenega protesta večine, ker je manjšina zavrnila 2500 novopripravljenih članov.

Da bo širša javnost razumela upravičenost protesta večine, povdarjamo dejstvo. V glavnem odboru sta se tekom letošnjega leta pojavili dve struji, ki si močno nasprotujeta glede stališča sprejemanja novih pripravljenih članov. Večina glavnega odbora stoji na stališču, da je glavni odbor edini, ki je upravičen sprejemati člane, oziroma odklanjati. Drugi del glavnega odbora, manjšina, pa je mnenja, da glavni odbor si-cer sprejema po pravih člane in ima po pravih pravico, preiskati, če je pri-glašeneo tak, kakor zahteva § 4., to je, če je neomadeževan, samolasten kmet, ali je predsednik zadruga, ali kmetijski strokovnjak, če je pripravljen ustno ali pismeno, direktno ali po podružnici. In če se ugotovi, da so vsi ti pogoji izpol-njeni, pravi poleg pravil že zdrava pa-met, da more postati član družbe in da glavni odbor ni upravičen, zapirati slo-venskemu kmetu pristopa k družbi.